

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЛЮЛЬЧЕНКО ВІКТОРІЯ ІГОРІВНА

**«МЕТОДИКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ ТА
НАДХОДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ,
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ
«СТАРОКОЗАЦЬКИЙ СІР»)»**

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня
магістра

Одеса - 2018

Загальна характеристика роботи

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку нашої країни одним з найважливіших чинників розвитку економіки, збільшення об'ємів виробництва продукції на промислових підприємствах є забезпеченість їх основними фондами у необхідній кількості і асортименті. Але для вирішення даних задач необхідне не тільки повне забезпечення підприємства технічним потенціалом, тобто основними засобами, але і підвищення ефективності їх використання.

Економічна політика в Україні на сучасному етапі спрямована в першу чергу на зміцнення економічних і політичних основ нашої незалежної держави, вдосконалення способу життя. Важливим завданням на цьому шляху є здійснення структурної перебудови економіки на засадах прискорення науково-технічного прогресу, докорінного оновлення виробництва за рахунок впровадження досягнень науки і техніки у технологічні процеси виробництва продукції.

Для успішного функціонування промислових підприємств в умовах ринкових відносин вирішальне значення має оновлення та ефективність застосування техніки і технології, обліку запасів. Тільки постійне оновлення основних виробничих фондів дасть змогу підприємствам виробляти конкурентоспроможну продукцію, задовольняти попит, який швидко змінюється, пристосуватися до умов ринкової конкуренції.

Оновлення і вдосконалення обліку може відбуватися шляхом часткового відшкодування зносу основних фондів, заміни морально і фізично спрацьованого виробничого устаткування та застарілих технологій у процесі технічного переозброєння і реконструкції виробництва, створення у необхідних масштабах нових та розширення діючих виробництв на якісно новій основі тощо.

Реформування системи обліку й фінансової звітності, обліку основних засобів, потрібно як внутрішнім, так і зовнішнім користувачам, є складовою частиною заходів, орієнтованих на введення економічних відносин ринко-

вого спрямування.

Проблемам обліку і аналізу основних засобів присвячені роботи таких провідних учених-економістів як Л.А. Богдановская, Г.Г. Віногоров, Е.Е. Ермолович, Г.В. Савицкая, К.Ф. Снитко, В.В. Сушкевич, Н.А. Русак. Цими ученими внесений значний внесок теоретичних методичних питань в області обліку і аналізу основних засобів.

Підприємства України є однією з ланок забезпечення Державного бюджету коштами через податки, тому забезпеченість їх відповідними основними фондами є головною передумовою ефективної господарської діяльності – захист економічних інтересів держави, збільшення платежів перерахованих до бюджету.

Відповідно до цього має змінитися роль бухгалтерського обліку, а отже, методологічні та методичні його аспекти потребуватимуть коригування.

Змінюється й цільове призначення бухгалтерського обліку. Він дедалі більше стає складовою управлінської системи підприємств.

Саме цим зумовлена актуальність обраної теми дипломного дослідження, яка потребує детального вивчення, дослідження та аналізу.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дипломну роботу виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри бухгалтерського обліку та аудиту Одеського національного економічного університету.

Мета дипломної роботи. Розглянути детальну класифікацію і структуру основних засобів, особливості організації аналітичного і синтетичного обліку об'єктів основних засобів, контроль за їх використанням в господарстві і розробити пропозиції по вдосконаленню обліку і аналізу основних засобів. Особливе місце в роботі відведено питанням переоцінки основних засобів. Окрема увага приділена бухгалтерській звітності підприємства, пов'язаної з урахуванням основних засобів.

Завдання дипломної роботи:

- розкрити питання придбання, зносу і вибуття основних засобів, розглянути їх в тісному взаємозв'язку з чинним законодавством;
- навести ряд цифрових прикладів по найбільш складним питанням обліку, та бухгалтерські проводки, що відбивають основний набір господарських операцій,
- вдосконалити систему організації бухгалтерського обліку основних фондів;
- визначити недоліки процесу обліку основних засобів та надати пропозиції щодо їх усунення;
- проаналізувати показники стану та ефективності використання основних засобів з метою визначення їх динаміки.

Об'єктом дослідження: є процес обліку основних засобів та аналіз ефективності їх використання.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в поглибленні існуючих і в розробленні нових теоретичних та практичних положень аналітичного забезпечення ефективного використання основних засобів на підприємстві. Найвагомішими теоретичними та практичними результатами, які відображають наукову новизну дослідження й особистий внесок автора, є такі:

удосконалено: науково-методичний підхід щодо аналітичного забезпечення ефективного використання основних засобів на підприємстві, який, на відміну від існуючих, складається з теоретичного та практичного етапу, ураховує фази життєвого циклу підприємств і дозволяє їм розробляти й приймати ефективні управлінські рішення; теоретичний етап включає визначення об'єкта управління, проведення ідентифікації його мети, постановку завдань та виокремлення функцій управління; практичний етап базується на аналітичному забезпеченні, тобто сукупності відповідних аналітичних методів, способів та прийомів; механізм побудови зворотної вертикальної інтеграції за участю підприємства, які, на відміну від аналогів,

передбачає присутність зацікавленості та відповідальності учасників об'єднання у кінцевому результаті їхньої взаємодії, дозволяючи на всіх фазах життєвого циклу управляти витратами та ціною з метою підвищення ефективності їх діяльності; методичні аспекти оцінки впливу економіко-математичного факторів на рівень ефективності використання основних засобів, які через застосування факторного аналізу дають змогу визначити резерви підвищення рівнів рентабельності витрат, оборотного капіталу та рентабельності продажу на різних фазах життєвого циклу.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні теоретичних висновків і практичних рекомендацій з метою підвищення ефективності використання основних засобів.

Структура та обсяг дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків і списку використаних джерел із 76 найменувань на 6 сторінках.

Основний зміст дипломної роботи

Вступ. У вступі дипломної роботи особливе місце відведено задачам, основним напрямкам і інформаційному забезпеченню аналізу основних фондів, при якому використовуються закони технологічних систем, обліку основних засобів та ефективного їх використання.

I розділ. У першому розділі «Теоретичні аспекти дослідження стану та ефективності використання основних фондів» досліджено сутність основних засобів і завдання їх обліку, визнання основних засобів та їх оцінка, особливості обліку основних засобів за МСБО 16.

II розділ. У другому розділі «Організація і шляхи вдосконалення обліку основних засобів на ТОВ «Старокозацький сир» розкрито економічну характеристику, склад та структура майна, фінансово господарський стан, структура основних виробничих фондів, розміри виробництва на підприємстві ТОВ «Старокозацький сир», первинний облік основних засобів на підприємстві ТОВ «Старокозацький сир», синтетичний і аналітичний

облік основних засобів та шляхи вдосконалення основних засобів на підприємстві.

III розділ. У третьому розділі «Аналіз ефективності використання основних засобів та вдосконалення діяльності ТОВ «Старокозацький сир» із застосуванням методів економіко-математичного моделювання» досліджено аналіз забезпеченості основними засобами підприємства ТОВ «Старокозацький сир», рух і наявність основних засобів, показники використання основних засобів, аналіз ефективності використання основних засобів, застосування економіко-математичного моделювання для цілей підвищення ефективності діяльності підприємства, шляхи та резерви підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві, напрямки вдосконалення діяльності підприємства ТОВ «Старокозацький сир».

Висновки

1. Підприємство на сьогоднішній день є прибутковим, дохід збільшився на 34% у порівнянні з 2014 роком, рентабельність збільшилась на 25 %, а валовий дохід на 12,2 %, так як операційні витрати збільшились на 55,5 %. Вартість основних фондів зросла у 1,1 рази, що свідчить про ріст підприємства. Натомість чисельність зменшилась на 1%, що може свідчити про менш ефективне використання трудових ресурсів у господарстві.

2. Показники використання основних фондів нестабільні.

3. Облік основних засобів організується бухгалтерією в розрізі інвентарних об'єктів, кожному з яких привласнюється інвентарний номер.

4. З метою швидкого накопичення амортизаційної суми вибрало метод прискореного зменшення залишкової вартості (підприємство використовуючи цей метод передбачає не скорочення терміну експлуатації об'єкту, а швидше накопичення амортизаційної суми).

5. Облік основних засобів ведеться згідно Національного стандарту та плану рахунків.

У дипломній роботі були впроваджені наступні шляхи удосконалення

організації обліку і аналізу основних засобів .

1. Автоматизація обліку основних засобів.

Бухгалтерський облік ведеться без використання ПЕОМ, що зумовлює багато паперової роботи. Тому нами пропонується автоматизувати облік основних засобів. Автоматизація базується на створенні і веденні інформаційної бази про наявність основних засобів, що формується на підставі інвентарної картотеки.

2. До реєстрів аналітичного і синтетичного обліку пропонується ввести додаткові показники, такі, як строк корисного застосування (експлуатації) об'єкта; ліквідаційна вартість; справедлива вартість; сума дооцінки або уцінки об'єктів; метод нарахування амортизації. Такі показники доцільно ввести до «Акта приймання-передавання» (ф.№ 03-1), інвентарної картки (ф.№ 03—6), інвентаризаційного опису (ф. інв. №1).

При переоцінці основних засобів підприємству необхідний буде окремий реєстр аналітичного обліку (документ), який враховує її результати, що зумовлено змістом пунктів 19-21 ПСБО 7. Нами запропонована використовувати форму такого документа «Відомість аналітичного обліку переоцінки основних засобів», який дасть змогу вести облік результатів переоцінки основних засобів на підприємстві за кожним інвентарним об'єктом.

3. Для детального відображення використання основних засобів був проведений факторний аналіз, розглянуті основні напрямки і задачі.

Аналіз основних фондів проведений по декількох напрямках, розробка яких у комплексі дозволяє дати оцінку структури, динаміки й ефективності використання основних засобів і довгострокових інвестицій.

Нами виявлені такі резерви підвищення ефективності використання основних засобів за рахунок:

- введення в дію нового обладнання;
- підвищення коефіцієнта змінності внаслідок кращої організації виробництва;

- скорочення внутрізмінних простоїв;
- підвищення середньогодинного виробітку обладнання

Негативний вплив на фондівіддачу зробило зниження середньоденного вироблення устаткування і збільшення середньої вартості одиниці устаткування. Останній фактор відбиває зміну середньої вартості устаткування в результаті його відновлення і заміни на більш дороге, але і більш продуктивне. Однак зниження середньоденного вироблення може свідчити або про невідповідність ціни устаткування його продуктивності, або про те, що устаткування перебуває в стадії його освоєння. Можуть бути й інші причини організаційно-технічної властивості.

АНОТАЦІЯ

на дипломну роботу Льольченко Вікторії Ігорівни
(П.І.Б.)

Методика і організація обліку наявності та надходження основних засобів, аналіз ефективності їх використання

(на прикладі ТОВ «Старокозацький сир»)

(тема)

на здобуття освітньо – кваліфікаційного рівня

магістра за магістерською програмою

«Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницької діяльності»

Одеський національний економічний університет

м.Одеса, 2018 рік

Дипломна робота складається з трьох розділів.

Об'єкт дослідження – система обліку та аналізу ефективності використання основних засобів у ТОВ «Старокозацький сир».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку основних засобів; система обліку та аналізу ефективності використання основних засобів у ТОВ «Старокозацький сир»; шляхи та резерви підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві, напрямки вдосконалення діяльності підприємства ТОВ «Старокозацький сир».

Запропоновано основні напрямки удосконалення документального оформлення, застосування методів економіко-математичного моделювання для цілей підвищення ефективності діяльності підприємства (факторний аналіз використання основних засобів), системи синтетичного і аналітичного обліку основних засобів.

Ключові слова: основні засоби, облік, аналіз, економіко-математичне моделювання, факторний аналіз.

ANNOTATION

for diploma work Lyuichenko Viktoria Igorivna

(FN)

Methodology and organization of accounting for the availability and receipt of fixed assets, analysis of the effectiveness of their use

(for example, LLC Starokozatsky Cheese)

(topic)

for obtaining educational qualification level

MSc in Master's Program

"Accounting, audit and taxation in business administration"

Odessa National University of Economics

Odessa, 2018

Thesis consists of three sections.

The object of research - the system of accounting and analysis of the efficiency of the use of fixed assets in LLC "Starokozatsky cheese".

The paper deals with theoretical aspects of the accounting of fixed assets; the system of accounting and analysis of the efficiency of the use of fixed assets at LLC Starokozatsky Cheese .; ways and reserves to increase the efficiency of the use of fixed assets in the enterprise, directions of improvement of the activity of the enterprise LLC Starokozatsky Cheese .

The main directions of improvement of documentary design, application of methods of economic-mathematical modeling for the purposes of increasing the efficiency of the enterprise (factor analysis of the use of fixed assets), the system of synthetic and analytical accounting of fixed assets are offered.

Key words: fixed assets, accounting, analysis, economic-mathematical modeling, factor analysis.

